

des roques de què està sembrat, un no sé què de salvatge que encanta», Arxiduc L. Salvador (cita en Vil·langómez, *Libre d'Eivissa*, 172).

Aproximadament han estat d'acord els principals romanistes en l'etimologia germànica. El qui millor entre ells ho ha estudiat ho formula així: «gòt. *SKĀRĪÞ 'arrancado' (documentado *usskarjan* 'arrancar') > prov. *escarit* 'despojado, aislado', venec. ant. *scarido* 'solo, solitario', Gamillscheg (*Hist. Ling. Visig.*, RFE XIX, 1932, 240; pavano antico *scario* «allein, einsam», *Rom. Germ.* I, 390, cf. 158); M-L., REW, posa com a epígraf germ. SKARJAN 'assignar, atribuir' («zuteilen»); poc de nou en l'article del FEW XVI, 100 (signat per una jove col·laboradora).

Al capdavant tot és la mateixa arrel germànica i fins es pot dir que en el fons és el mateix mot; i la formulació de M-Lübke obeeix a l'existència d'un significat bastant diferent, el qual, endemés, apareix com a verb en forma personal, no pas solament participi. Aquest és el que es troba en francès antic, mentre que el primer és més general en llengua d'oc i català antics, sense però que l'un manqui del tot en francès² ni l'altre potser tampoc del tot en català medieval, encara que hi siguin més aviat rars.

En occità antic es troba també l'acc. francesa, com *escarir* «faire échoir, accorder; destiner» (PDPPF) «zuteil werden lassen» (algun altre cas en PSW III, 151); en Guiraut de Calansó (VIII, 28): «qu'ans à perduda sa vida / cercan, / mudan, / c'aura no-ll es *escarida*» 'ha perdut la vida, cercant, i *corrent-la*, d'una a l'altra, perquè no se n'ha vist lliurada o atorgada cap més': «bestimmen, ausersehen», i «durch Wankelmütigkeit», RFGn. XLIV, 397. Per això Gamillscheg hi afegeix a part el b. ll. gal·licà *marcas scarire* 'demarcar els territoris', el fr. ant. *escharir* 'assignar, determinar', amb el substantiu abstracte fr. ant. *escharie* i oc. ant. *escarida* «fortune, destinée», del qual registra Rayn. dos exemples (II, 245b11). La conclusió de Gamillscheg (ibidem i *Homen. a Krüger*, AILC, 1952, I, 17, 22), és que ací tenim sí la mateixa arrel germànica, però en una forma heretada del francic i ja no del visigòtic. És bastant convincent. Ara bé d'aquest sentit tenim en català un cas en els *Cosí Tort.*, amb matís un poc variat, entre 'assignar' i 'donar instruccions, requerir' (no ve, però, d'un *EX-QUAERERE, com proposa AlCM): «lo demanant deu jurar e escondir la demanda que no és vera, segons que'l jutge li ho *escarirà*» (II, xviii, 2).

En realitat els significats i formes que donaren naixença a l'un i a l'altre estan ja ben documentats en germànic. Amb el primer s'apleguen el gòtic *usskarjan* documentat en la Bíblia ulfilana amb el significat de 'arrencar o extirpar quelcom (lleuant-ho d'alguna cosa)' «herausreissen»; el mot pertany a l'arrel pan-germànica de l'a-al. ant., b-al. ant. i ags. *scēran*, neerl.⁵⁵ *sceren*, fris. ant. i esc. ant. *skēra*, tornat avui al. *scheren*, angl. *shear*, i que en la història d'aquests idiomes ha passat des de 'tallar a trossos o a rulls', 'tallar en general', i ja antics també en el sentit de 'tallar separant', a l'acc. especialitzada moderna de

'tondre, xollar, esquil·lar, tallar els cabells' («zerhauen», «abschneiden», «schneiden», «scheren»); hi pertanyen també l'a-al. ant. *skār* 'tisoires' i a-al. ant. *skāro* 'rella de l'arada', així com a-al. mj. i mod. *schere*, angl. *shear* 'tisoires' (ags. *scēara*); veg. més detalls en Kluge-M., articles *Schere* I, *scheren* I, *Schar*, *Pflugschar*, *Scharte*, *Geschirr*; Pok., IEW, 939; esc. ant. *skarð* 'obertura, espai buit' (Cleasby-Vigf.).

Potser, al costat d'això, va existir una forma visigòtica *SKARJAN com l'admesa per M-L. (de la qual el participi fóra el *SKĀRĪÞ amb què encapçala Gamillscheg), però és innecessari arriscar-se a postular-ho, almenys en gòtic, car ens basta el documentat USSKARJAN, proveït de prefix US- (prefix que té el mateix valor que el romànic EX- i que l'rs- d'altres llengües germàniques i indoeuropees, al. mod. *er-*), car està provat —i era inevitable— que això es convertís en *es-* (EX-) en ser llatinitzat el mot: en tenim exemples en mots gòtics com UZBLAUDJAN > *ESBALAIR* i, amb resultat fonètic igual, HOSPITALE es torna *es-pital* en romànic, i OBSCURUS dóna *escur*, cast. ant. *escuro*, it. ant. *scuro*, etc.

Quant a l'acc. segona, que Gamillscheg atribueix al francic, no la tenim menys ben documentada en germànic, des d'antic, almenys en germànic occidental: ags. *scierian*, a-al. ant. i b-al. ant. *scerjan* 'destinar, assignar' («zuteilen, bestimmen») i fins esc. and. *skēra* 'convenir, estipular' «abmachen»). O sigui que ací es passà de la idea de 'tallar', 'destriar' o 'marcar límits' a la de 'decidir, destinar' per una evolució de sentit com la del ll. *decidere*.

Rebutgem sense vacillar la idea de Spitzer, que en la seva obsessió contra les etimologies no-romàniques, volia derivar *escarir*, *escarir*, del ll. CARUS (AILC II, 233), recorrent a penosos equilibris semàntics i formatius. El seu prejudici contra tot el que no fos llatino-romànic el duia a exagerar la reacció, que ell va emprendre sanitosament, contra l'abús de les etimologies germàniques per part dels romanistes nòrdics, arribant fins a negar germanismes evidents (veg. *ESTONA*); i encara pitjor amb les etimologies pre-romanes, que tendí a negar sempre. Ara bé ací, si es pot dubtar, no és pas entre llatí i germànic, sinó entre aquest i les llengües pre-romanes indoeuropees.

L'arrel en qüestió no és sols germànica sinó il·liri-macedònia (albanès, mots en *oxep* citats per Hesi-qui), bàltica i fins índica (scr. *apa-skara-*, *ava-skara-* 'excrements'). En cèltic està ben representada: irl. ant. *scaraim* 'jo separo', i moltes formes derivades, prefixades o no, tant en kymri (*ysgar* 'separació') com en irlandès mitjà. I en bàltic tenim lit. *skirti*, letó *šķirt* 'separar, tallar', lit. *skarà* 'parrac, tall de roba'. Contra el cèltic hi hauria, però, el fet que el mot és menys viu en el Nord de França que en occità i català, i inexistent en castellà i gallego-portuguès. En canvi bé podríem pensar en el sorotàptic. Però el germànic ens ofereix totes les bases segures i ben documentades; i si tenim en compte que el mot es degué afermar partint d'accs. adequades a la vida guerrera, cavalleresca i jurídica ('demarcació, assignació'),